

**UCHWAŁA NR XXIX/560/16
RADY MIASTA OŚWIĘCIM**

z dnia 21 grudnia 2016 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na terenie miasta Oświęcim na rok 2017.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm), art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (jednolity tekst: Dz. U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.) oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r. poz. 224 z późn. zm.) - **Rada Miasta Oświęcim postanawia:**

§ 1. Uchwalić "Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na terenie miasta Oświęcim na rok 2017"- zwany dalej „gminnym programem”, jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Oświęcim.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
[Podpis]
Wojciech Hertig

Załącznik do Uchwały Nr XXIX/560/16

Rady Miasta Oświęcim

z dnia 21 grudnia 2016 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA TERENIE
MIASTA OŚWIĘCIM NA ROK 2017.**

Rozdział 1.

**DIAGNOZA STANU PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ NA TERENIE MIASTA
OŚWIĘCIM**

Miasto Oświęcim liczy 37 841 mieszkańców (stan na dzień 30.09.2016 r.) w tym 17656 mężczyzn i 20185 kobiet. W 2015 roku jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych przypadał w Mieście Oświęcim na 256 mieszkańców. W 2016 roku wg. stanu na dzień 30.09.2016 r. jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych przypadał na 276 mieszkańców.

W 2015 roku na zlecenie Miasta Oświęcim przeprowadzono badania monitoringowe pn „Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych - Miasto Oświęcim 2015”. Celem przeprowadzonego badania było zdiagnozowanie skali lokalnych zagrożeń społecznych wśród dorosłych mieszkańców oraz uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych. W badaniu dorosłych osób uwzględnione zostały takie obszary jak: spożywanie alkoholu i zagrożenia z tym związane, bezrobocie i wykluczenie społeczne, używanie narkotyków, przemoc domowa, hazard. W badaniu młodych mieszkańców uwzględnione zostały takie obszary, jak spożywanie alkoholu, palenie tytoniu, używanie narkotyków oraz dopalaczy, przemoc rówieśnicza oraz domowa, hazard oraz zachowania seksualne. Badaniem zostali objęci ponadto pracownicy punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz wyrobów tytoniowych.

W przeprowadzonym badaniu wzięło udział 1127 uczniów. W szkołach podstawowych przebadano 278 uczniów (147 dziewczynek i 131 chłopców), w szkołach gimnazjalnych 303 uczniów (178 dziewcząt i 125 chłopców), a w szkole ponadgimnazjalnej 546 uczniów (258 dziewcząt i 288 chłopców).

W badaniu wzięło udział 218 dorosłych mieszkańców miasta Oświęcim.

Skalę problemów społecznych przedstawiają następujące statystyki związane z poszczególnymi problemami społecznymi:

1.Problemy alkoholowe:

a) do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2015 roku wpłynęło 85 wniosków o skierowanie na leczenie odwykowe (w tym od: członków rodziny - 43; kuratorów sądowych - 8; z Prokuratury Rejonowej - 11; z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej - 8; Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - 12). Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych skierowała 61 wniosków do Sądu Rejonowego w Oświęcimiu o objęcie przymusowym leczeniem odwykowym osoby, które dobrowolnie nie podjęły terapii odwykowej. Na potrzeby Komisji przeprowadzono 76 wywiadów środowiskowych, sporządzono 37 opinii biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. Komisja wydała 41 postanowień w sprawach związanych z zezwoleniami na sprzedaż alkoholu na terenie miasta Oświęcim.

W okresie od września do grudnia 2015 roku Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wspólnie ze Strażą Miejską przeprowadziła 11 kontroli punktów sprzedaży detalicznej pod względem przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży. W 2016 roku wg. stanu na dzień 30 września 2016 roku przeprowadziła 27 kontroli.

b) Ośrodek Profilaktyki Uzależnienia od Alkoholu oraz Pobytu Nietrzeźwych z siedzibą w Jaworznie w 2015 r. przyjął 369 osób (w tym: 329 mężczyzn i 40 kobiet) nietrzeźwych z terenu miasta Oświęcimia, w celu wytrzeźwienia oraz przeprowadzenia rozmów profilaktyczno-terapeutycznych o skutkach i następstwach nadużywania alkoholu, a także do motywowania do podjęcia leczenia na terenie miejsca zamieszkania. Wg. stanu na dzień 30.09.2016 r. Ośrodek przyjął 391 osób nietrzeźwych z terenu miasta Oświęcim w tym: 357 mężczyzn i 34 kobiety.

c) w Poradni Odwykowej w Oświęcimiu w 2015 roku zarejestrowanych było z terenu miasta Oświęcim - 316 osób, w tym 73 kobiety. Zarejestrowanych było 31 osób współuzależnionych, w tym 30 kobiet. Pacjentów systematycznie korzystających z terapii - 274 osoby, w tym 65 kobiet. Pacjenci współuzależnieni systematycznie korzystający z terapii - 28 osób, w tym 27 kobiet.

d) z danych Komendy Powiatowej Policji w Oświęcimiu wynika, że w 2015 roku na terenie miasta Oświęcim dokonano zatrzymania 44 sprawców kierowania w stanie nietrzeźwości

pojazdem mechanicznym oraz 2 sprawców kierowania pojazdem mechanicznym pod wpływem środka odurzającego.

e) w 2015 roku **Straż Miejska w Oświęcimiu** w związku z nadużywaniem alkoholu i naruszeniem ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi interweniowała 323 razy, wystawiła 106 mandatów i odwiozła 124 nietrzeźwych do izby wytrzeźwień lub miejsca zamieszkania. Skierowała 7 wniosków do Sądu Rejonowego w Oświęcimiu w związku z naruszeniem przepisów cyt. ustawy.

f) z pomocy **Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu** w 2015 roku z powodu alkoholizmu udzielono pomocy 95 rodzinom (w tym 116 osób w rodzinie). Z powodu narkomanii udzielono pomocy 1 rodzinie (w tym 1 osoba w rodzinie). W pierwszym półroczu 2016 roku z powodu alkoholizmu udzielono pomocy 85 rodzinom (w tym 92 osób w rodzinie). Z powodu narkomanii udzielono pomocy 3 rodzinom (w tym 3 osoby w rodzinie).

2. Problem narkomanii.

a) w związku z zatruciem środkami odurzającymi w 2015 roku w Zespole Opieki Zdrowotnej w Oświęcimiu udzielono 18 świadczeń zdrowotnych 17 osobom w związku z zatruciem środkami odurzającymi, w tym 8 kobietom (3 niepełnoletnie) i 8 mężczyznom.

b) z informacji **Sądu Rejonowego w Oświęcimiu** wynika że, w 2015 roku za przestępstwa związane z narkomanią zostało skazanych 77 osób. Skierowano na leczenie odwykowe od środków odurzających 4 osoby. Wobec 1 nieletniego mężczyzny zastosowano środek leczniczy w postaci umieszczenia w ośrodku leczniczym z uwagi na uzależnienie od substancji psychotropowych. Wobec 5 innych nieletnich mężczyzn orzeczono środki wychowawcze - nie izolacyjne, związane z naruszeniem przepisów ustawy o narkomanii.

c) z danych **Komendy Powiatowej Policji w Oświęcimiu** wynika, że w 2015 roku na terenie miasta Oświęcim dokonano zatrzymania 45 sprawców posiadania środków narkotycznych w tym 6 nieletnich, 5 sprawców rozprowadzania środków narkotycznych w tym 2 nieletnich, 2 sprawców uprawy konopi indyjskich. Do Prokuratury Rejonowej w Oświęcimiu w związku z przedmiotową kategorią przestępstw skierowano 50 postępowań przygotowawczych, natomiast do Sądu Rodzinnego i Nieletnich 6 postępowań. W całym roku przeprowadzono 15 badań kierujących pojazdami testerem narkotykowym.

3. Problem przemocy:

a) w roku 2015 do **Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie** w Oświęcimiu wpłynęło 85 formularzy „Niebieskiej Karty” (w tym: 29 założonych przez Komendę Powiatową Policji, 51 założonych przez MOPS, 2 założone

przez pracowników oświaty, 2 założone przez MKRPA, 1 założona przez Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej). Procedurą "Niebieskiej karty", zostały objęte - 82 rodziny, w których znajdowało się 250 osób. W 48 rodzinach, znajdowało się 84 dzieci. W 82 rodzinach, w których prowadzono procedurę "Niebieskiej Karty" podejrzanymi o stosowanie przemocy było: 67 mężczyzn i 15 kobiet. Zostało powołanych 56 grup roboczych w związku z realizowaniem procedur "Niebieskie Karty" dotyczących występowania przemocy w rodzinie, w tym: 29 grup, które pracowały z osobami doświadczającymi przemocy i 27 grup, które pracowały z osobami wskazanymi jako sprawcy przemocy. Grupy robocze monitorowały sytuacje w rodzinach oraz dokonywały okresowej oceny sytuacji w rodzinie. W posiedzeniach grup roboczych uczestniczyli członkowie Zespołu oraz zaproszeni do pracy w Zespole przedstawiciele instytucji mających istotny, decydujący wpływ na zmianę sytuacji w rodzinie oraz podjęcie działań naprawczych i pomocowych. Sytuację w rodzinach dotkniętych przemocą monitorowało 3 pracowników socjalnych MOPS, 11 funkcjonariuszy dzielnicowych z Komendy Powiatowej Policji w Oświęcimiu, 7 kuratorów zawodowych Sądu Rejonowego w Oświęcimiu oraz 6 pedagogów szkolnych.

b) w 2015 roku do **Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Oświęcimiu** wpłynęło z miasta Oświęcim 1567 zgłoszeń, (w tym 1016 osobistych i 551 telefonicznych) dotyczyło przemocy w rodzinie. W 2015 roku pracownicy Ośrodka udzielili dla mieszkańców Miasta Oświęcim 244 konsultacji psychologicznych, 51 konsultacji dotyczących uzależnień oraz 47 konsultacji prawnych. Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej realizował program edukacyjno - korekcyjny dla sprawców przemocy domowej. W ramach programu prowadzone były konsultacje indywidualne oraz terapia grupowa. Zrealizowano łącznie 83 godziny terapeutyczne. W zajęciach grupy korekcyjnej brało udział 9 mieszkańców Oświęcimia sprawców przemocy w rodzinie. Z konsultacji indywidualnych skorzystało 11 mieszkańców z miasta Oświęcim. W 2015 roku Ośrodek prowadził spotkania superwizyjne dla osób pracujących w obszarze przemocy w rodzinie. W spotkaniach uczestniczyło 12 osób z terenu miasta Oświęcim.

c) z danych **Komendy Powiatowej Policji** wynika, że na terenie miasta popełniono w 2015 roku następujące przestępstwa: 59 - fizyczne i psychiczne znęcanie się nad rodziną, 8 przypadków pobicia, 46 - uszkodzenia mienia.

4. Problem bezrobocia.

W 2015 roku w mieście Oświęcim liczba bezrobotnych wynosiła 1360 osób, (w tym: 554 mężczyzn i 806 kobiet). W ogólnej liczbie bezrobotnych znajdowało się między innymi 1188 osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, 756 długotrwale bezrobotnych,

321 osób do 30 roku życia, 411 osób powyżej 50 roku życia. W 2015 roku stopa bezrobocia wynosiła w mieście Oświęcim 6,5%, w powiecie oświęcimskim 9,9%, w województwie małopolskim 8,9%.

Wg stanu na dzień 30 czerwca 2016 r. w mieście Oświęcim liczba osób bezrobotnych wynosiła 1248 osób, (w tym: 531 mężczyzn, 717 - kobiet). W ogólnej liczbie bezrobotnych znajduje się między innymi: 1091 - osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, 297 osób do 30 roku życia, 381 - osób powyżej 50 roku życia, 708 osób długotrwale bezrobotnych. W 2016 stopa bezrobocia wyniosła w mieście Oświęcim 6,4%, w powiecie oświęcimskim 9,8%, w województwie małopolskim 8,6%.

Z przeprowadzonej w 2015 r. „Diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych Miasto Oświęcim 2015” wynika że problemy społeczne kształtują się następująco:

1. wśród dzieci i młodzieży:

a) alkohol - do picia alkoholu przynajmniej raz w życiu przyznaje się 10,2% uczniów szkół podstawowych, 57,8% szkół gimnazjalnych i 66,1% szkół ponadgimnazjalnych. Alkohol jest środkiem psychoaktywnym najbardziej rozpowszechnionym wśród młodych ludzi w porównaniu z papierosami i narkotykami. Jako najczęstszą przyczynę spożywania alkoholu, uczniowie szkoły podstawowej podawali chęć zaimponowania. Uczniowie ze starszych grup wiekowych wskazywali na okazje towarzyskie. Inne powody jakie podawali uczniowie to: ciekawość, brak możliwości bardziej atrakcyjnego spędzania czasu wolnego, chęć zapicia i uwolnienia się od problemów i smutków, obawa przed odrzuceniem przez grupę znajomych, presja rówieśnicza, nacisk znajomych.

Na pytanie o dostępność alkoholu 9,4% uczniów szkół podstawowych uznało zakup alkoholu za czynność łatwą i bardzo łatwą, podobnej odpowiedzi udzieliło 48,8% gimnazjalistów i 54,7% uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

b) papierosy - do palenia papierosów przyznaje się 3,5% uczniów szkół podstawowych, 39,9% uczniów szkół gimnazjalnych, 40,9% uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

c) narkotyki - do używania środków psychoaktywnych przyznaje się 0,7% uczniów szkół podstawowych, 18,5% uczniów szkół gimnazjalnych i 16,2% szkół ponadgimnazjalnych.

8% uczniów szkoły podstawowej twierdzi, że zakup narkotyków byłby dla nich raczej łatwy oraz bardzo łatwy. W gimnazjum w ten sposób odpowiedziało 26,5% nastolatków i 29% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej. Dzieci i młodzież wskazała miejsca zakupu narkotyków: na podwórku, na dyskotecę, w szkole, można zamówić przez internet i na telefon. 39% uczniów szkół podstawowych, 35,9% gimnazjalistów oraz 42,8% uczniów szkoły

ponadgimnazjalnej deklaruje, że nie posiada wiedzy na temat tego, gdzie można najłatwiej zaopatrzyć się w narkotyki. Niepokoi informacja, że dla niektórych uczniów miejscem, w którym najłatwiej można kupić narkotyki jest szkoła. Pozytywną informacją uzyskaną podczas badania są deklaracje większości uczniów, że nie sięgnęliby po narkotyki, nawet gdyby zdarzyła się ku temu okazja. W ten sposób odpowiedziało 96,4 % uczniów szkół podstawowych, 78,5% gimnazjalistów oraz 85,33% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej.

d) przemoc - przeprowadzone ankiety wskazują, że przemoc w szkołach jest problemem, który występuje w stopniu umiarkowanym w mieście Oświęcim: bezpiecznie w szkole czuje się 79,3% uczniów szkół podstawowych, 80,9% gimnazjalistów oraz 89,1% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Raczej niebezpiecznie oraz bardzo niebezpiecznie czuje się w szkole 3,4% uczniów szkół podstawowych, 3,3% gimnazjalistów oraz 2,4% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Zdecydowana większość uczniów wydaje się czuć bezpiecznie w środowisku szkolnym. W przypadku pytania o częstotliwość obserwowania zjawisk przemocy na terenie szkoły, na częsty i bardzo częsty kontakt z takimi sytuacjami wskazało 20,6% uczniów szkół podstawowych, 9,9% uczniów szkół gimnazjalnych i 1,8% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej.

W przypadku przemocy w rodzinie, relacjach młodych ludzi z rodzicami i postawach wychowawczych rodziców wobec własnych dzieci: 84,5% uczniów szkół podstawowych oceniło swoje relacje z rodzicami jako bardzo dobre oraz raczej dobre. Odsetek ten jest również wysoki wśród uczniów szkół gimnazjalnych - 67,7% oraz 78,5% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Swoje relacje z rodzicami jako złe i bardzo złe oceniło 1% uczniów szkół podstawowych, 10,7% uczniów szkół gimnazjalnych i 7,5% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Dzięki utrzymywaniu dobrych relacji z rodzicami, dom rodzinny staje się bezpiecznym miejscem dla młodej osoby. Badania wykazały również, że istnieje znaczny odsetek rodziców nie stosujących kar wobec własnych dzieci.

e) hazard i inne ryzykowne zachowania - 31,6% uczniów szkół podstawowych, 38,8% gimnazjalistów oraz 44,4% uczniów szkół ponadgimnazjalnych wzięło udział przynajmniej raz w życiu w konkursach organizowanych przez gazety, operatorów telefonicznych, w których wysyła się płatne smsy. Do doświadczeń związanych z grą na automatach przynajmniej raz w życiu 57,1% uczniów szkół podstawowych, 51,8% gimnazjalistów oraz 55,2% uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Uczniom szkół gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych zadano pytania dotyczące zachowań seksualnych oraz przekonań związanych z tymi zachowaniami. Inicjację seksualną ma za sobą 13,9% gimnazjalistów (średni wiek 14,5) oraz 23,1% uczniów szkół ponadgimnazjalnych

(16,2 lat). Kolejne pytanie dotyczyło doświadczenia niechcianych kontaktów seksualnych. Wśród gimnazjalistów - 33 uczniów, którzy mają za sobą inicjację seksualną, odbyło niechciany stosunek seksualny jeden raz, a 5 uczniów z tej grupy kilka razy. W przypadku uczniów szkoły ponadgimnazjalnej, 22 uczniów doświadczyło takiej sytuacji kilka razy (2-9), 12 osób z tej grupy - 10 lub więcej razy.

W badaniu młodzi mieszkańcy miasta Oświęcim zostali również zapytani o stosunek do świadczenia usług seksualnych za różnego rodzaju korzyści materialne. 1/3 badanych gimnazjalistów oraz 1/5 badanych uczniów szkoły ponadgimnazjalnej deklaruje, że nie widzi niczego niestosownego w kontaktach seksualnych za pieniądze i prezenty.

Młodzi mieszkańcy miasta zostali zapytani, czy znają pojęcie cyberprzemocy oraz czy sami byli kiedyś jej ofiarami. Pozytywną informacją jest to, że zdecydowana większość uczniów szkoły ponadgimnazjalnej - (94,8% uczniów), gimnazjalistów (97,7% uczniów) oraz 86,6% uczniów szkół podstawowych zna to pojęcie i jest świadoma zagrożenia. Do tego, że bywają ofiarami cyberprzemocy odpowiedziało twierdząco: 8,1% uczniów szkół podstawowych, 6,6% gimnazjalistów oraz 7,2% uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

2. wśród dorosłych mieszkańców miasta.

Najpoważniejszym problemem społecznym jest bezrobocie. 29,88% mieszkańców uważa, że brak pracy stanowi bardzo poważny problem w ich mieście, zaś 38,1 % określa go jako poważny problem społeczny. Na kolejnym miejscu znajduje się zubożenie społeczeństwa i alkoholizm. Nieco mniej poważnymi problemami społecznymi są: kryzys norm moralnych, rodziny, zanieczyszczenie środowiska i problemy mieszkaniowe. Za najmniej poważny problem występujący w mieście uznali problem HIV/AIDS. W pytaniu dotyczącym wykluczenia społecznego badani wskazali, że do grupy osób najbardziej zagrożonych wykluczeniem społecznym w mieście należą osoby starsze (42,2%) oraz rodziny wielodzietne (42,6%). Na kolejnym miejscu wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym znalazły się osoby niepełnosprawne, osoby uzależnione i osoby samotnie wychowujące dzieci.

a) alkohol - 55,5% osób stwierdziło, że spożycie alkoholu zdecydowanie wzrosło, 43% ankietowanych deklarowało, że na przestrzeni ostatnich 10 lat spożycie alkoholu w mieście nie zmieniło się, a 6,5 % badanych uważa, że zmalało. 57,3% badanych kobiet oraz 46,5% badanych mężczyzn w mieście pije alkohol okazjonalnie, a 12 % badanych kobiet oraz 11,9% badanych mężczyzn nie pije alkoholu w ogóle. Ponadto 19,7% badanych kobiet oraz 25,7% badanych mężczyzn - pije alkohol kilka razy w miesiącu, 5,1% kobiet i 2% badanych mężczyzn spożywa napoje alkoholowe więcej niż raz w tygodniu.

W badaniach sprzedawców napojów alkoholowych w punktach detalicznych 44,4% badanych wskazało 18 rok życia jako granicę wieku od której można sprzedawać papierosy i alkohol, natomiast aż, 55,5% wskazało granicę od 21 roku życia.

b) narkotyki - Problem narkotyków jest umiarkowanie poważny wśród dorosłych mieszkańców miasta Oświęcim. Odsetek badanych mieszkańców, który próbował narkotyków jest porównywalny do wyników analiz ogólnopolskich. 72,4% badanych kobiet deklaruje, że w ogóle nie zna nikogo, kto zażywa narkotyki, 14,7% badanych kobiet deklaruje, że zna do 5 osób, które zażywają narkotyki, a 11,2% zna więcej niż 10 osób. Jeżeli chodzi o badanych mężczyzn - 70% przyznaje, że nie zna nikogo kto zażywa narkotyki, 17% deklaruje, że zna do 5 osób, 7% - od 5 do 10 osób, a 6% mężczyzn zna więcej niż 10 osób. Blisko 3/4 badanych przyznaje, że nie zna nikogo, kto zażywa narkotyki, a 15,7% zna do 5 osób, 13% ankietowanych zna więcej niż 5 osób, to umiarkowanie niepokojący wynik. Na pytanie czy wiedzą gdzie i u kogo można kupić narkotyki. Zdecydowana większość nie posiada takiej wiedzy (89%), lecz co dziesiąty ankietowany wie gdzie je kupić.

c) przemoc - na pytanie czy respondenci znają osoby, które doświadczają przemocy fizycznej ze strony swoich bliskich, przeważają zdecydowanie osoby, które nie znają takich osób (76%) w porównaniu do osób, które znają osoby doświadczające przemocy (24%). Rodziny, w których występuje przemoc zna 32% badanych kobiet oraz 15% badanych mężczyzn. Na pytanie o przemoc psychiczną ze strony najbliższych przeważają badani, którzy nie znają takich osób (65%) w porównaniu do respondentów, którzy znają osoby doświadczające przemocy (35%). Respondenci byli pytani również o stosowanie kar fizycznych wobec dzieci oraz o okoliczności które usprawiedliwiają stosowanie przemocy. 10,3% kobiet i 17% mężczyzn uważa stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci za dobrą metodę wychowawczą. Na pytanie o znajomość na terenie miasta Oświęcim instytucji, do których należy udać się by pomóc osobie, która jest ofiarą przemocy, 74% badanych posiada taką wiedzę. Jednak deklaracja o znajomości osób i instytucji nie jest równoznaczna z podjęciem działania na rzecz ofiary przemocy.

Przemoc fizyczna i psychiczna w rodzinie jest poważnym problemem społecznym również w mieście Oświęcim.

d) gry hazardowe - Blisko połowa mieszkańców miasta Oświęcim nie brała udziału w konkursach organizowanych przez gazety, telewizję, operatorów telefonicznych, polegających na wysyłaniu płatnych smsów, udziału w grach hazardowych. 59,8% badanych kobiet i 55,4% badanych mężczyzn wzięło udział w tego typu konkursach.

Badanie punktów sprzedaży alkoholu.

W 2015 roku zlecono zbadanie 50 placówek detalicznych sprzedających alkohol w mieście Oświęcim metodą „tajnego klienta”. Na 50 przebadanych sklepów w 31 sprzedawca był gotów sprzedać napój alkoholowy „nieletniemu” klientowi bez zażądania okazania dowodu potwierdzającego pełnoletność. Zaledwie w 19 sklepach sprzedawca poprosił o okazanie dowodu tożsamości lub innego dokumentu potwierdzającego pełnoletność. W 10 sklepach sprzedawca zażądał okazania dowodu tożsamości dopiero po interwencji osoby dorosłej.

W związku przeprowadzonymi badaniami w roku bieżącym zostało zorganizowane szkolenie dla sprzedawców napojów alkoholowych obejmujące tematykę z zakresu: praw i obowiązków sprzedawców napojów alkoholowych, konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi, kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych, nabywania umiejętności skutecznego odmawiania sprzedaży napojów alkoholowych osobom nieletnim.

W zakresie rozwiązywania problemów społecznych na terenie miasta Oświęcim, działają następujące instytucje:

- Komenda Powiatowa Policji,
- Sąd Rejonowy,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ,
- Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Poradnia Odwykowa,
- Centrum Psychoterapii "SOBRIETAS",
- Stowarzyszenie „Oświęcimskie Centrum Trzeźwości”,

oraz

- placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży prowadzone przez: Stowarzyszenie „Szansa”, Stowarzyszenie „Rodzina Kolpinga”, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Stowarzyszenie Lokalne Salezjańskiej Organizacji Sportowej Rzeczypospolitej Polskiej Zasole, Świetlica Środowiskowa dla dzieci im. Matki Małgorzaty prowadzona przez SS Serafitki.

Rozdział 2.

CELE GMINNEGO PROGRAMU

Głównym celem „Gminnego Programu...” jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków powstałych w wyniku nadużywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców miasta Oświęcim. Podejmowanie działań zmierzających do zmiany struktury spożycia i wzorów używania napojów alkoholowych oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych. Wzmocnienie osób krzywdzonych w rodzinie, w takim stopniu, aby mogły podjąć decyzję o wprowadzeniu pozytywnych zmian w swoim życiu.

CELE STRATEGICZNE:

wynikające ze „Strategii rozwiązywania problemów społecznych miasta Oświęcim na lata 2014 -2020”:

- Cel strategiczny 1.: Wzmacnianie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.
- Cel operacyjny 2. Pomoc dzieciom i młodzieży w kształtowaniu i wszechstronnym rozwoju.
- Cel operacyjny 4. Wsparcie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży,
- zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, m.in. poprzez rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych przy wykorzystaniu zasobów oświatowych, kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych miasta; rozwijanie infrastruktury umożliwiającej dzieciom i młodzieży spędzanie czasu wolnego i zwiększenie jej bezpłatnej dostępności,
- zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami alkoholowymi, narkomanią i przemocą w rodzinie szerszego dostępu do wsparcia psychologicznego, prawnego i społecznego,
- prowadzenie działań na rzecz integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,

- współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób i rodzin dotkniętych uzależnieniami, zagrożonych wykluczeniem społecznym i znajdujących się w kryzysie,
- opracowywanie i realizowanie programów i projektów mających na celu rozwiązywanie problemów społecznych,
- informowanie mieszkańców miasta na temat planowanych oraz prowadzonych działań poprzez umieszczanie treści dokumentów na stronach internetowych samorządu, instytucji samorządowych i w środkach masowego przekazu, a w szczególności w prasie lokalnej,
- podejmowanie działań mających na celu pobudzanie aktywności społecznej mieszkańców i włączanie ich w rozwiązywanie lokalnych problemów, m. in. poprzez prowadzenie konsultacji społecznych, kampanii informacyjnych,
- rozpowszechnianie informacji na temat dostępnych w mieście form pomocy,
- organizacja szkoleń, które będą miały na celu podniesienie kompetencji wychowawczych i opiekuńczych dysfunkcyjnych rodzin,
- kontynuacja i rozwój oferty sportowo-kulturowej dla dzieci i młodzieży, szczególnie w czasie wolnym od lekcji,
- wspieranie działalności funkcjonujących w mieście placówek wsparcia - świetlic,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w placówkach wsparcia.

Rozdział 3.

ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU

I. Integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu, dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Zadanie realizowane będzie przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu, w ramach „Programu pracy z osobami wykluczonymi społecznie i zagrożonymi wykluczeniem społecznym, zamieszkałymi na terenie miasta Oświęcim na lata 2015 - 2020”. Celem programu jest reintegracja społeczna i oddziaływanie terapeutyczne względem osób wykluczonych społecznie i zagrożonych tym zjawiskiem, zamieszkałych na terenie miasta Oświęcim.

II. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Zadanie realizowane będzie poprzez:

- dożywanie dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach opiekuńczo - wychowawczych, socjoterapeutycznych oraz z rodzin znajdujących się w kryzysie,
- promowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież, poprzez: organizację dla dzieci w okresie wakacji półkolonii, prowadzenie sportowych zajęć pozalekcyjnych (sks), poprawę funkcjonowania bazy sportowo-rekreacyjnej (w tym zakup sprzętu sportowego oraz remont szkolnych sal gimnastycznych),
- prowadzenie w szkołach zajęć socjoterapeutycznych oraz programów profilaktycznych, warsztatów szkoleniowych dotyczących szeroko rozumianej problematyki uzależnień (alkoholu, narkotyków, dopalaczy, internetu, nikotyny itp.), a także przeciwdziałania przemocy w tym: cyberprzemocy, agresji,
- prowadzenie wśród uczniów oraz dorosłych mieszkańców miasta działań profilaktycznych z zakresu m.in. przeciwdziałania szeroko rozumianym uzależnieniom, przemocy, agresji a także rozwijania umiejętności wychowawczych rodziców.

III. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
Zadanie realizowane będzie poprzez:

1) działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Oświęcimiu, która w ramach swoich kompetencji:

- motywuje do podjęcia leczenia odwykowego osoby, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizują małoletnich, uchylają się od pracy albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny,
- kieruje osoby nadużywające alkoholu - zgłoszone do Komisji - na badanie do lekarzy biegłych, w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
- zleca przeprowadzenie wywiadu w środowisku zamieszkania osoby zgłoszonej do Komisji,
- kieruje do Sądu Rejonowego w Oświęcimiu wnioski o wszczęcie postępowania w sprawie orzeczenia o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu,
- opiniuje wnioski dotyczące wydania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- opiniuje projekty uchwał dotyczące realizacji „gminnego programu...”,
- w uzasadnionych przypadkach wszczyna procedurę „Niebieskie Karty”,

- dokonuje kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Ponadto Komisja współpracuje z instytucjami zajmującymi się rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałaniem przemocy.

Wynagrodzenia członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Oświęcimiu, ustala się w łącznej kwocie 22.500 zł. z czego: za udział w posiedzeniach otrzymują: przewodniczący - 60 zł. (brutto) za 1 godzinę, członkowie - 55 zł. (brutto) za 1 godzinę, -za kontrolę w punktach sprzedaży alkoholu w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych ustala się jedną stawkę w wysokości 55 zł. brutto za godzinę.

-Członkom Komisji, będącym pracownikami Urzędu Miasta Oświęcim przysługuje wynagrodzenie za udział w posiedzeniach, które odbywają się poza godzinami ich pracy.

2) szkolenia i delegacje dla członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

3) wsparcie finansowe działalności Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Oświęcimiu,

4) współpraca miasta Oświęcim z Miastem Jaworzno w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi w odniesieniu do osób z terenu miasta Oświęcim, doprowadzonych w celu wytrzeźwienia do Ośrodka Profilaktyki Uzależnienia od Alkoholu oraz Pobytu Nietrzeźwych z siedzibą w Jaworznie.

IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, poprzez wspieranie działań mających na celu:

- wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych poprzez objęcie dziecka działaniami wychowawczymi, opiekuńczymi i edukacyjnymi w placówkach wsparcia dziennego,

- wspomaganie procesu powrotu do zdrowia osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin,

(dotacja dla podmiotów niezaliczanych do sektora finansów publicznych).

Zadanie realizowane będzie przez organizacje pozarządowe - na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

V. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Zadanie realizowane będzie poprzez m.in.:

- organizację programów edukacyjno-profilaktycznych, szkoleń, kampanii itp. dotyczących profilaktyki uzależnień, skierowanych m.in. do uczniów, osób zaangażowanych w działalność profilaktyczną oraz rodziców i pracowników różnych grup zawodowych,
- zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych profilaktyki uzależnień.

VI. Kontrola przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi:

Kontrole przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi na terenie miasta Oświęcim przeprowadzane są zgodnie z art. 18 ust. 8 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi - „Organ zezwalający lub, na podstawie jego upoważnienia, straż gminna lub członkowie gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych dokonują kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia” oraz Zarządzeniem Nr 0050.95.2015 Prezydenta Miasta Oświęcim z dnia 22 czerwca 2015 r. w sprawie: przeprowadzania na terenie miasta Oświęcim kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży.

Kontrole przeprowadzane będą wspólnie przez funkcjonariuszy Straży Miejskiej w Oświęcimiu i członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Oświęcimiu.

Rozdział 4.

MONITOROWANIE I OCENA REALIZACJI ZADAŃ

- ilość osób objętych działaniami profilaktycznymi,
- liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które objęto pomocą,
- liczba osób dotkniętych przemocą, którym udzielono wsparcia.

REALIZATORZY PROGRAMU

Program realizowany będzie m.in. przez: Urząd Miasta Oświęcim, Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Oświęcimiu, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu, szkoły z terenu miasta Oświęcim, organizacje pozarządowe i inne instytucje działające na terenie miasta.

KOORDYNACJA

Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Oświęcim.

opracowała: Irena Wojtaszczyk

Przewodniczący Rady

Piotr Herzig